

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 472/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť A. S., zastúpenej advokátom JUDr. Tiborom Bickom, Advokátska kancelária, Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica, vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 1 T 109/2009 z 24. novembra 2011, uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 To 52/2012 zo 6. septembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 27/2013 zo 4. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. septembra 2013 doručená sťažnosť A. S. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej

len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 109/2009 z 24. novembra 2011, uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 To 52/2012 zo 6. septembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 27/2013 zo 4. júna 2013. Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 9. septembra 2013.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 109/2009 z 24. novembra 2011 bola sťažovateľka uznaná vinnou jednak pokračovacím trestným činom sprenevery podľa § 248 ods. 4 písm. c) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a tiež pokračovacím zločinom sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 3 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 (ďalej len „Trestný zákon“), a to v podstate preto, že ako účtovníčka – ekonómka spoločnosti A., s. r. o. (ďalej len „poškodená“), so samostatným dispozičným právom od 10. januára 2005 do 8. júna 2005 vybrala v rôznych pobočkách S. z účtu poškodenej 1 800 000 Sk, peniaze nezaúčtovala do pokladne, ale 15. júna 2005 túto sumu zaúčtovala ako pôžičku spoločníkovi Ing. R. a peniaze si prisvojila ku škode poškodenej. Ďalej od 3. januára 2006 do 24. júla 2006 vybrala z účtu poškodenej v S. celkom 2 470 000 Sk, tieto nezaúčtovala do pokladne, nevystavila k týmto výberom príjmové pokladničné doklady do pokladne a tieto si prisvojila ku škode poškodenej. Potom v čase od 6. marca 2006 do 23. marca 2006 vybrala z účtu poškodenej v D. (ku ktorému mala spoludispozičné právo) celkom 170 000 Sk, tieto výbery nezaúčtovala do pokladne, nevystavila k nim príjmové pokladničné doklady a peniaze si prisvojila. Napokon v období od 30. januára 2006 do 30. mája 2006 vybrala z účtu poškodenej v D. celkom 340 000 Sk, tieto výbery nezaúčtovala do pokladne, ale ich zaúčtovala ako úhradu fiktívnych dodávateľských faktúr, pričom peniaze si ponechala.

Za uvedené skutky bol sťažovateľke uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov a 2 mesiace so zaradením do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Bola tiež zaviazaná nahradiť poškodenej škodu vo výške 158 666,93 €.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie. Namietala, že nebolo absolútne zistené, či vôbec poškodenej vznikla škoda, pretože zo znaleckého posudku znalkyne Ing. P. a jej výpovede na hlavnom pojednávaní vyplýva, že „údajný“ schodok bol

iba účtovným schodkom. Či skutočne poškodenej vznikla škoda a v akej výške, nie je možné podľa znalkyne zistiť, pretože v inkriminovanom období neboli vykonávané fyzické inventúry peňažných prostriedkov. Z výpovedí Ing. R., JUDr. B., Ing. V., Ing. B. a z ďalších dôkazov vyplýva, že účtovné doklady poškodenej neboli uzamknuté a zabezpečené proti zásahu neoprávnených osôb. Preto nebolo možné vylúčiť, že neznáma osoba účelovo vybrala z účtovníctva účtovné doklady, pričom ich neexistencia je štatutárnymi orgánmi poškodenej účelovo vykladaná tak, že sťažovateľka tieto nevystavila a peniaze si prisvojila. Znalkyňa Ing. P. potvrdila, že v takom prípade by vznikol účtovný schodok. Skutočnosť, že v účtovníctve poškodenej sa nenachádzali príjmové doklady o zaúčtovaní výberov finančných čiastok z banky do pokladne, je účelovo vykladaná v neprospech sťažovateľky, pretože ani znalkyňa Ing. P., ale ani napr. Ing. V. ako ekonóm nevedeli uviesť, kto mal tento doklad vystaviť, pričom Ing. V. dokonca uviedol, že ak vybral peniaze z banky a odovzdal ich sťažovateľke na zaúčtovanie do pokladne, o odovzdaných peniazoch si nepýtal žiaden doklad a tento ani nedostal. Ing. V. dokonca uviedol, že takýto doklad sa nevystavuje. Pochybnosti o tom, či sťažovateľka vôbec mohla vyberať peniaze prostredníctvom Grid karty vniesol do veci práve Ing. R., ktorý kartu osobne prevzal v banke a u neho sa aj našla v stole. Nie je žiaden doklad o tom, kto a kedy sťažovateľke kartu odovzdal, ale ani o tom, kedy a komu ju vrátila. Operácie vykonané v banke v súvislosti s výbermi sú definované tak, že boli vykonané osobou, na ktorú bola karta vystavená. To ale nedokazuje, že operácia bola naozaj vykonaná touto osobou. Vážne pochybnosti vyplynuli aj zo spôsobu účtovania v programe Money S3, lebo do tohto programu mohli vstupovať aj iné osoby s možnosťou vykonať hocijaké úkony. Ing. R. nepoprel, že mal z titulu pôžičiek vybrané peniaze v sume cca 28 000 000 Sk. Nebolo teda preukázané, že by sťažovateľka fiktívne vykázala na neho pôžičky, ktoré neprevzal.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 52/2012 zo 6. septembra 2012 bolo odvolanie sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu zamietnuté. Krajský súd sa vôbec nevysporiadal s jej námietkami. Odôvodnenie uznesenia je iba veľmi formálne, pričom bez konkrétneho zamerania poukazuje na účelovo z kontextu vytrhnuté dôkazy. Pôsobí tak zjavne arbitrárne. Krajský súd sa prakticky vôbec nezaoberal nezákonnosťou výroku o náhrade škody, a to zo základného hľadiska, či vôbec poškodenej vznikla škoda a v akej

výške, ako aj veľmi rozporným tvrdením štatutárnych zástupcov o výške škody, keďže z notárskej zápisnice o uznaní dlhu z 30. októbra 2006 vyplýva, že sťažovateľka mala poškodenej odcudziť 5 000 000 Sk, hoci z rozsudku okresného súdu vyplýva, že mala spreneveriť 158 666,93 €.

Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, a to pre porušenie jej práva na obhajobu a na spravodlivý proces, ako aj pre nesprávne právne posúdenie veci. Zdôraznila neexistenciu skutkových zistení dokazujúcich, že sa trestnej činnosti dopustila, ako aj arbitrárnosť rozhodnutí nižších súdov v tom, že sa tieto absolútne nezapodievali jej výhradami a svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili, resp. neodôvodnili vôbec v tom smere, že sa vytykanými výhradami nezaoberali.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 27/2013 zo 4. júna 2013 bolo dovolanie odmietnuté s odôvodnením, že napadnuté rozhodnutia boli zákonné, skutok bol správne právne posúdený, pričom najvyšší súd nemôže vykonané dôkazy sám hodnotiť, a to aj napriek tomu, že sťažovateľka v dovolaní výslovne uviedla, že si je tejto skutočnosti vedomá a nežiada, aby najvyšší súd vykonané dôkazy znova hodnotil.

Podľa sťažovateľky vo veci neexistujú skutkové zistenia, na ktorých by mohlo byť založené odsudzujúce rozhodnutie a uložený taký prísny nepodmienečný trest, ako v danom prípade. Dôvody, pre ktoré Ing. R. ako konateľ poškodenej podal na sťažovateľku trestné oznámenie, táto jasne a logicky ozrejmila. Bolo potrebné jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že si prisvojila peniaze poškodenej. To však vykonanými dôkazmi preukázané nebolo, ba vykonané dôkazy to dokonale vyvrátili. Nebolo zistené, že by sťažovateľka nadobudla hocijaký hodnotnejší majetok, nezistili sa žiadne jej účty s akýmikoľvek sumami, ktoré by nevedela vysvetliť, ale najmä nebolo zisťované a preukázané, z akého dôvodu by tak vôbec mala konať. Zo žiadneho vykonaného dôkazu nevyplýva, že by si prisvojila z peňazí poškodenej čo i len jednu korunu. Zodpovedá skutočnosti, že počas obdobia, keď u poškodenej pracovala, nikto z jej nadriadených nevykonával fyzickú kontrolu v pokladni, ktorú istý čas mala na starosti. K tomu obdobiu poukazuje sťažovateľka najmä na zistený fakt, podľa ktorého od januára 2005 do 11. februára 2005 vykonávala funkciu pokladníčky Š., od 11. februára 2005 do 10. augusta

2005 E. A. a od 11. augusta 2005 do 26. júla 2006 vykonávala funkciu pokladníčky sťažovateľka. Nezodpovedá preto pravde obžalobné a rozsudčné tvrdenie, že počas celého obdobia od januára 2005 do konca júla 2006 vykonávala sťažovateľka funkciu pokladníčky. Najdôležitejšou skutočnosťou je znalecký posudok Ing. P. a jej výpoveď na hlavnom pojednávaní, z ktorej jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na to, že u poškodenej nebola vykonávaná inventarizácia pokladne a chýba veľká časť účtovných dokladov, nie je možné zistiť, či peniaze skutočne chýbali a v akej sume, pretože schodok vypočítaný znalkyňou je len účtovným schodkom. Dôležité je aj to, že znalkyňa mala účelovo odpovedať iba na otázku, či boli peniaze zaúčtované do pokladne. Nebola jej teda uložená povinnosť zisťovať použitie týchto peňazí. Znalkyňa na hlavnom pojednávaní uviedla, že ak by mala posudzovať výdavky, bol by výsledok jej zistení iný. Nikto z vypočutých svedkov, ktorí nemali žiaden dôvod vypovedať v prospech sťažovateľky, nevedeli uviesť a ani inak nevedeli dokázať, že spreneverila čo i len korunu. Usvedčujúce časti ich výpovedí sú založené výslovne iba na ich subjektívnom hodnotení bez akejkol'vek usvedčujúcej hodnoty. Čo sa týka chýbajúcich účtovných dokladov, sťažovateľka zdôrazňuje, že v kancelárii, v ktorej sedela, sedeli aj zamestnanci iných spoločností (podliehajúci Ing. R.) a táto nebola uzamknutá, preto nebol problém, aby „hocikto hocičo“ z účtovnej agendy poškodenej vybral. Znalkyňa Ing. P. uviedla, že práve preto, že chýbajú doklady, vznikol v účtovníctve poškodenej účtovný schodok. Nemenej dôležitý je aj prístup iných nekompetentných osôb do programu Money S3, v ktorom bolo vedené účtovníctvo poškodenej.

Na základe nejestvujúcich dôkazov a skutkových zistení všeobecné súdy nesprávne ustálili skutok, ktorého sa mala sťažovateľka dopustiť, pričom tento skutok nesprávne právne posúdili.

Čo sa týka výroku o náhrade škody, je podstatné, že povinnosť vec správne právne posúdiť sa vzťahuje aj na použitie iných právnych predpisov, ako sú trestnoprávne predpisy. V danom prípade je povinnosť nahradiť škodu poškodenej upravená v Občianskom zákonníku. Vzhľadom na absolútnu nepreukázateľnosť toho, že sťažovateľka spôsobila poškodenej škodu, treba za protiústavný považovať aj výrok o náhrade škody.

Spôsobom porušujúcim základné práva a slobody bola sťažovateľka pozbavená slobody a ku dňu podania sťažnosti sa už 1 rok nachádzala vo výkone dlhodobého trestu odňatia slobody. Už pred nástupom do výkonu trestu bola nútená vzhľadom na ohrozenie na živote domáhať sa ochrany polície, čomu bolo vyhovené a bola zaradená do programu svedkov. Bola tým vytrhnutá z normálneho spôsobu života, boli pretrhnuté jej rodinné vzťahy a zväzky, bola zničená jej pracovná kariéra a jej uplatnenie. Uvedené skutočnosti sú dôvodom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 200 000 €.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 1 T 109/2009, krajským súdom pod sp. zn. 4 To 52/2012 a najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Tdo 27/2013 s tým, aby boli rozsudok okresného súdu z 24. novembra 2011, uznesenie krajského súdu zo 6. septembra 2012 a uznesenie najvyššieho súdu zo 4. júna 2013 zrušené a sťažovateľka bola ihneď prepustená z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu. Domáha sa tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 200 000 € od okresného súdu a krajského súdu. Napokon požaduje náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 331,12 €.

II.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 To 52/2012 zo 6. septembra 2012 vyplýva, že ním bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 109/2009 z 24. novembra 2011. Podľa názoru krajského súdu okresný súd správne zistil a ustálil skutkový stav tak, ako je uvedený v skutkových vetách výrokovej časti rozsudku. V odôvodnení rozsudku podrobne a jasne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Z odôvodnenia rozsudku je tiež zrejmé, ako sa okresný súd vyrovnal s obhajobou sťažovateľky a akými právnymi úvahami sa spravoval pri posudzovaní jej konania v otázke viny a trestu. I krajský súd má vinu sťažovateľky za jednoznačne preukázanú. Napriek tomu, že sťažovateľka poprela spáchanie skutkov, jej obhajobné tvrdenia sú neprijateľné, keďže z vykonaného dokazovania je zrejmé, že

rozkrádanie finančných prostriedkov patriacich poškodenej vykonávala výlučne sťažovateľka a nikto iný, pričom rozkrádanie zakrývala spôsobom opísaným v skutkovej vete a zároveň spôsobila na majetku poškodenej značnú škodu. V tomto smere treba poukázať na svedecké výpovede Ing. R., JUDr. B., Ing. V., W., B. a Š., ako aj na znalecký posudok Ing. P., pričom nemožno prehliadnuť ani rozsiahly spisový materiál zadokumentovaný vo vyšetrovacom spise. Z týchto dôkazných prostriedkov je zrejmé, že finančné prostriedky z účtov poškodenej vyberala sťažovateľka ako účtovníčka, mala ich po výbere z banky vo svojej dispozícii a neurobila v súvislosti s nimi základný účtovný úkon, ktorým je ich zaúčtovanie do pokladne poškodenej, lebo tieto zaúčtovala ako fiktívnu pôžičku pre Ing. R. alebo ich nezaúčtovala vôbec, prípadne ich zaúčtovala ako úhradu fiktívnej, resp. už predtým uhradenej faktúry, a takýmto spôsobom zakrývala rozkrádanie zverených finančných prostriedkov. Predmetné výbery z banky vykonala výlučne sťažovateľka, pričom bola jedinou účtovníčkou poškodenej a nikto iný nemohol vykonávať účtovné operácie v účtovnom programe. Pokiaľ znalkyňa Ing. P. konštatovala, že ňou zistený schodok bol iba účtovný a že v účtovníctve nenašla exaktný dôkaz, že si sťažovateľka prisvojila nejaké peniaze, treba uviesť, že okresný súd hodnotí znalecký posudok voľne ako každý iný dôkaz (nemôže ho hodnotiť iba izolovane), pričom v posudzovanej veci výrok o vine sťažovateľky nevychádzal výlučne iba z tohto dôkazného prostriedku, ale sa opieral aj o ďalšie dôkazy, ktoré tvorili vo svojom súhrne (vrátane aj tohto znaleckého dokazovania) ničím nenarušenú a uzavretú sústavu dôkazov vzájomne sa dopĺňujúcich a na seba nadväzujúcich, ktoré v celku zhodne a spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti žalovaných skutkov a usvedčujú z ich spáchania výlučne sťažovateľku, pričom sú v takom príčinnom vzťahu k dokazovanej skutočnosti, že z nich možno vyvodit' iba jeden jediný záver so súčasným vylúčením možnosti akéhokoľvek iného záveru. Okresný súd nepochybil ani v časti ustálenia právnej kvalifikácie protiprávneho konania sťažovateľky, ale ani pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu. Správny je aj výrok o povinnosti nahradiť škodu. Sťažovateľka na jednej strane poukázala na nadbytočnosť tohto výroku vzhľadom na existenciu notárskej zápisnice o uznaní dlhu, ale tiež spochybnila túto notársku zápisnicu s tým, že k jej podpísaniu došlo proti jej vôli na základe fyzického a psychického nátlaku zo strany ďalších osôb. Pokiaľ v adhéznom konaní bol poškodenou riadne a včas uplatnený nárok na náhradu škody, je súd povinný súčasne s výrokom o vine rozhodnúť aj

o povinnosti nahradit' spôsobenú škodu. O nároku poškodenej nebolo rozhodnuté v občianskom súdnom konaní alebo v inom príslušnom konaní.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 27/2013 zo 4. júna 2013 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 To 52/2012 zo 6. septembra 2012. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľkou uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vyžaduje, aby bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Nemožno úspešne podať dovolanie z tohto dôvodu na tom podklade, že sa návrhu na vykonanie dokazovania nevyhovelo. Sťažovateľka a jej obhajca toto právo neuplatnili v určených prípadoch. Podané návrhy na doplnenie dokazovania boli okresným súdom akceptované a navrhnutí svedkovia boli vypočutí. Sťažovateľka pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zaradila jej vlastné hodnotenie dôkazov a výčitku okresnému súdu a krajskému súdu za to, že sa s dôkazmi, najmä vo vzťahu k znaleckým posudkom, nesprávne vysporiadali a nezisťovali, či peniaze u poškodenej chýbali. V tejto súvislosti treba uviesť, že za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 a 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku (orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán) o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Druhým dovolacím dôvodom uplatneným sťažovateľkou je ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho

ustanovenia), pričom správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní opierajúcom sa o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bola sťažovateľka uznaná za vinnú, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku okresného súdu vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušných trestných činov. Tento dovolací dôvod pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému všeobecnými súdmi nižších stupňov. Podstata správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený v pôvodnom konaní, ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť, bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať. Sťažovateľkou uplatnené argumenty odôvodňujúce nesprávnosť právneho posúdenia žalovaných skutkov odvodené od vlastného hodnotenia vykonaných dôkazov, bez zohľadnenia skutkových zistení a záverov všeobecných súdov v pôvodnom konaní spolu s poukazom na nepresvedčivosť obsahu dôkazov a tendenčnosť nositeľov dôkazov (výpovedí svedkov), predstavujú len namietanie skutkových zistení, čo je v dovolacom konaní neprípustné. V dovolacom konaní sa nemožno úspešne domáhať revidovania vyhodnotenia dôkazov, čo sa týka výberov finančných prostriedkov sťažovateľkou z bánk, prehodnotenia dôkazov o nepoužití vybraných finančných prostriedkov v prospech poškodenej, či iného pohľadu sťažovateľky na hodnotenie záverov znaleckých posudkov oproti vyhodnoteniu dôkazov okresným súdom a krajským súdom v rozpore s odlišnou predstavou sťažovateľky. Podstatou tejto časti dovolania je teda evidentne snaha dosiahnuť, aby dovolací súd prehodnotil vykonané dôkazy a na základe ich iného hodnotenia dospel k iným, odlišným skutkovým záverom než okresný súd a krajský súd.

Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 27/2013 zo 4. júna 2013 bolo obhajcovi sťažovateľky (podľa dátumovej pečiatky) doručené 16. júla 2013.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 1 T 109/2009, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 109/2009 z 24. novembra 2011 bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň vylúčená v uvedenom rozsahu právomoc ústavného súdu. Treba tiež dodať, že sťažovateľka právo podať odvolanie aj využila.

Zvyšnú časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom a rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom sťažnosti je námietka sťažovateľky, podľa ktorej vykonané dôkazy neboli okresným súdom a krajským súdom správne vyhodnotené, pretože v skutočnosti pri ich komplexnom hodnotení bolo potrebné dospieť k záveru, že k spáchaniu trestného činu nedošlo najmä preto, že sa nepreukázala existencia škody. To zároveň zakladá podľa

sťažovateľky aj nesprávne hmotnoprávne posúdenie veci, a to tak v otázke viny sťažovateľky, ako aj čo do jej povinnosti nahradiť škodu.

V súvislosti s dovolacím konaním vedeným najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Tdo 27/2013 považuje ústavný súd ako rozhodujúce, že prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho a neúplného zistenia skutkového stavu je výslovne vylúčená v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ako na to v podrobnom a presvedčivom odôvodnení poukazuje najvyšší súd. S tým úzko súvisí, že aj namietané porušenie obhajobných práv sťažovateľky je založené rovnako na jej odlišnom hodnotení vykonaného dokazovania, a preto rovnako nemôže zakladať prípustnosť dovolania. Takisto je presvedčivý aj záver najvyššieho súdu, podľa ktorého nemožno za nesprávne hmotnoprávne posúdenie veci v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku považovať to, že predmetom právneho posúdenia bol nesprávne zistený skutkový stav, ako sa domnieva sťažovateľka. To sa vzťahuje aj na výrok o náhrade škody, ktorý sťažovateľka namieta tiež z dôvodu, že podľa nej v skutočnosti žiadna škoda nevznikla.

V súvislosti s odvolacím konaním vedeným krajským súdom pod sp. zn. 4 To 52/2012 považuje ústavný súd argumentáciu krajského súdu v spojení so závermi okresného súdu za úplnú, vyčerpávajúcu a dostatočne presvedčivú. Žiadne známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti v nich nenašiel. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s týmito závermi nestotožňuje, nemôže sama osebe znamenať porušenie označených článkov ústavy a dohovoru.

Krajský súd jednoznačne poukazuje na to, že komplexným vyhodnotením vykonaných dôkazov sa dospelo k záveru o tom, že poškodenej vznikla škoda a že peňažné čiastky vytvárajúce škodu si sťažovateľka prisvojila.

Ako relevantný sa javí argument sťažovateľky, podľa ktorého znalkyňa Ing. Pe. dostala účelovo za úlohu zodpovedať iba otázku, či boli peniaze zaúčtované do pokladne, teda nebola jej uložená povinnosť zisťovať použitie týchto peňazí, pričom znalkyňa mala na

hlavnom pojednávaní uviesť, že ak by posudzovala aj výdavky, bol by výsledok jej zistení iný.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti zrejme poukazuje na to, že v prípade skúmania otázky, aké výdavky boli z pokladne v hotovosti podľa účtovných dokladov uhradené, mohlo by sa odкрыť, že účtovnými dokladmi preukázané hotové výdavky prevyšujú sumu hotovostných príjmov do pokladne vykazovaných účtovnými dokladmi. Inými slovami, komplexnou kontrolou by sa dalo preukázať, že v pokladni muselo byť v skutočnosti väčšie množstvo peňažnej hotovosti, než aké vyplýva z účtovných dokladov, pretože inak by nebolo možné realizovať hotovostné výplaty z pokladne v takej výške, aká vyplýva z účtovných dokladov.

Z pohľadu ústavného súdu treba v tejto súvislosti predovšetkým konštatovať, že po hypotetickom doplnení znaleckého dokazovania výsledkom už uvedenej úvahy sťažovateľky by mohol byť nielen záver, podľa ktorého v pokladni musela byť väčšia hotovosť, než aká vyplývala z účtovných dokladov, ale rovnako aj záver, podľa ktorého účtovne vykazované množstvo hotovosti v pokladni postačovalo pre realizáciu účtovne doložených hotovostných platieb. Kým prvý záver by bol jednoznačne v prospech sťažovateľky, zatiaľ druhý záver by dával skôr za pravdu obžalobe.

Za podstatnú treba v danej súvislosti považovať tú okolnosť, že z vlastných tvrdení sťažovateľky, ale ani z listinných dôkazov, ktoré ústavnému súdu predložila, nevyplýva, že by požiadala o doplnenie znaleckého posudku znalkyne Ing. P. v tom smere, aby tejto bola daná úloha skúmať aj hotovostné výdavky z pokladne. Za takéhoto stavu sa argumentácia sťažovateľky v konečnom dôsledku nejaví ako presvedčivá.

Napokon treba poznamenať, že ústavný súd nie je „skutkovým súdom“, sám dokazovanie spravidla nevykonáva, a nie je preto ani oprávnený do skutkových záverov všeobecných súdov (okrem už uvedených prípadov) zasahovať.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júla 2014